

Безкровна І.Г.
ORCID ID: 0000-0002-1962-3983

Лазаренко І.С.
канд. фіз.-мат. наук
ORCID ID: 0000-0002-3384-1186

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

МОДЕЛЮВАННЯ ВПЛИВУ ПОДАТКОВОГО НАВАНТАЖЕННЯ НА ФІЗИЧНУ ОСОБУ-ПІДПРИЄМЦЯ

MODELING OF THE INFLUENCE OF TAX LOAD ON INDIVIDUAL ENTREPRENEURS

Дана стаття присвячена дослідженню процесу впливу податкового навантаження на діяльність фізичної особи-підприємця. Проаналізовано вплив податкової системи на економічні показники діяльності фізичних осіб-підприємців (ФОП) третьої групи. Сформований порівняльний аналіз результатів застосування трьох альтернативних систем оподаткування, враховуючи не тільки зменшення податкових відрахування, але і росту підприємства. Метою дослідження є аналіз математичних моделей, які описують динаміку економічних показників ФОП третьої групи при зміні податкового регулювання; дослідження основних податкових схем, доступних для фізичних осіб-підприємців третьої групи; побудова імітаційної моделі діяльності однопрофільного малого підприємства з використанням оптимізаційних блоків; вплив трьох можливих податкових схем на розвиток підприємства; аналіз отриманих результатів та розробка рекомендацій, щодо податкового менеджменту для обраного ФОП третьої групи. Для проведення моделювання за основу була взята імітаційна модель Enterprise, яка досить спрощено описує діяльність підприємства, що дає змогу застосувати її до моделювання малого бізнесу. Дана модель дозволяє проаналізувати досліджувану економічну систему на мікрорівні. Відповідно до основних специфічних рис малого підприємства, модель було модифіковано та створено модель однопрофільного підприємства, з невеликим переліком однотипних товарів (робіт, послуг) і повної взаємозамінності трудових ресурсів. Також було додано оптимізаційні блоки, які допомагають розділити прибуток між факторами виробництва, таким чином аби максимізувати випуск. Було обрано три альтернативні системи оподаткування для ФОП третьої групи, які детально описано, формалізовано та додано до моделі. Завдяки цьому було отримано динаміку економічних показників діяльності підприємства на наступний рік залежно від застосування різних систем оподаткування. Отримано недоцільність переходу з однієї системи оподаткування на іншу протягом року.

Ключові слова: податок, спрощена система оподаткування, загальна система оподаткування, приватні підприємці.

This article focuses on the process of influence of tax loading on the activity of entrepreneurs. The impact of tax systems on economic indicators of private entrepreneurs is analysed. A comparative analysis of the results of applying the three alternative tax systems, taking into account not only the decrease in tax deductions, but the growth of the company, is provided in this paper. The research aims are to analyse mathematical models that describe the dynamics of economic indicators for the third group private entrepreneurs the when changing

tax regulation; the investigation of the main tax schemes available for the third group private entrepreneurs; construction of a simulation model of a single-profile small enterprise using optimization blocks; the impact of three possible tax schemes on the development of the enterprise; analysis of the obtained results and development of recommendations on tax management for the third group private entrepreneurs. A simulation model of Enterprise was taken as a base. The model rather simplistically describes the activities of the company that gives us the opportunity to apply it to the modelling of small businesses. This model allows to examine the observed business at the micro level. According to the main specific features of a small enterprise, the model was modified. The model describes one-field enterprises with a small list of similar goods (works, services) and complete interchangeability of labour. The optimization blocks were added, which help to divide the profits among the factors of production, thus, to maximize the release. Three alternative tax system, which were selected, are detailed, formalized and added to the model. Thanks to this, the dynamics of economic indicators of activity of the enterprise for the next year was derived, depending on different tax systems to be applied. The changing of one tax system to another in the course of the year is inadvisable.

Keywords: tax, simplified tax system, general tax system, individual entrepreneurs.

Вступ. Малий та середній бізнес вважається рушійною силою розвитку економіки країни та запорукою благополуччя громадян. У розвинених країнах світу надаються податкові пільги та створюються фонди підтримки саме для цього сектору підприємців.

В Україні як в країні з ринковою економікою також гостро постає питання щодо стимулювання господарської діяльності малих підприємств. Так як значна частка малого бізнесу зареєстрована, як ФОП, актуальним є питання щодо податкового регулювання саме цього економічного агента. Адже щорічно висувуються варіанти щодо поліпшення існуючого податкового законодавства, де ряд змін стосуються діяльності ФОП.

Пропонуючи реформувати податкову систему в Україні політики та науковці часто спираються на зменшення таким чином тіньового сектору економіки. Але для підприємця, який прагне законним чином мінімізувати свої відрахування до бюджету держави є декілька можливих схем оподаткування, які варто обрати спираючись на структуру виробництва та вид діяльності ФОП. Однак часто такі рішення не мають під собою глибокої оцінки, тому актуально розробити для прийняття рішення щодо податкової поведінки ФОП.

Різні підходи до моделювання оподаткування були запропоновані як закордонними, так і вітчизняними вченими — О. Василик, В. Приймак, А. Смирнов, Л. Котлікофф, А. Ауерабах [1–3]. В моделях світових вчених одним з агентів виступають підприємства, які діють у тіньовому секторі економіки [1], що дає зрозуміти тісний зв'язок між податковим навантаженням та тіннізацією капіталу.

Постановка завдання. Мета роботи полягає в дослідженні математичних моделей, які описують динаміку економічних показників ФОП третьої групи при зміні податкового регулювання, а також дослідженні основних податкових схем, доступних для фізичних осіб-підприємців третьої групи та їх вплив на розвиток підприємства.

Методологія. Теоретичною та методологічною базою дослідження є спеціальна література з проблем теорії та практики математичного моделювання малих підприємств з урахуванням податкових процесів, законодавчі та нормативно-правові документи в галузі оподаткування, статистичні дані.

При виконанні поставлених задач було використано методи математичних і економічних досліджень: імітаційне моделювання, теорія оптимізації, моделі динамічного програмування, фінансовий аналіз документів.

Результати дослідження. Частка ФОП серед зареєстрованих суб'єктів підприємницької діяльності сягає 80% в останні роки. Про що свідчить діаграма (рис. 1). Тобто приблизно кожен 18 українець зареєстрував ФОП [4].

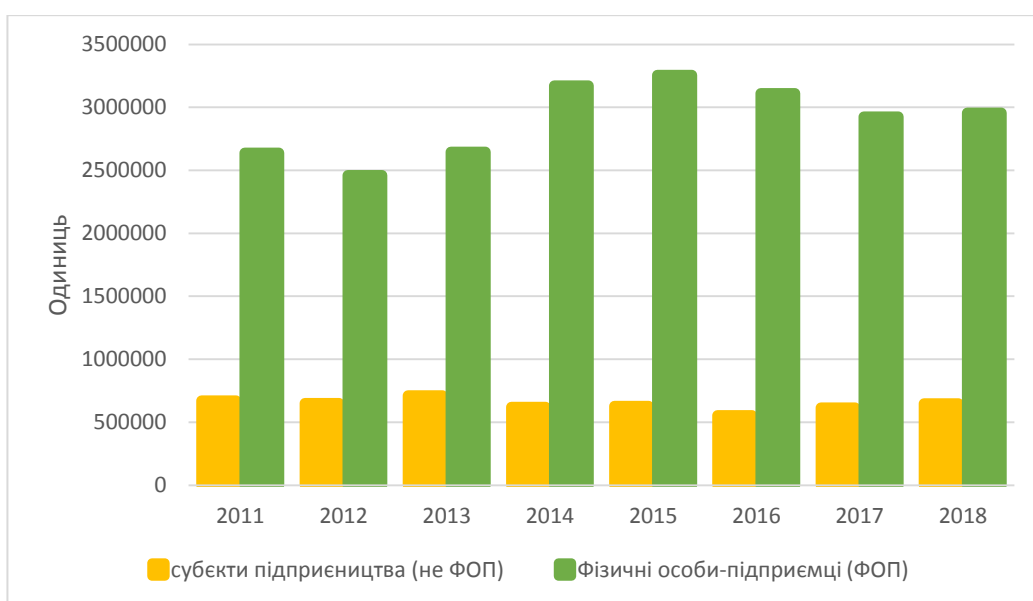

Рисунок 1 — Кількість суб'єктів підприємницької діяльності

Таку кількість ФОП можна пояснити, тим що така реєстрація бізнесу є найзручнішою на початковому етапі, адже не потребує складання статутного фонду, а отже і великого стартового капіталу. Також експерти стверджують, що кількість нових зареєстрованих підприємців може бути одним з індикаторів стану економіки.

Загалом малі, середні та мікро- підприємства переважають в структурі України не тільки за кількість зареєстрованих суб'єктів, але і за обсягами виробленої продукції. Майже чверть обсягу виробленої продукції малого та середнього бізнесу у 2018 році належить фізичними особами-підприємцями.

В залежності від виду діяльності, яку веде підприємець, та від обсягу його доходу ФОП може обрати групу та перейти на спрощену систему оподаткування або залишитись на загальній системі.

Мова про збільшення лімітів доходів для ФОП ведеться урядом ще з 2008 року. Так законом №540, який набрав чинності у 2020 році, нарешті,

було змінено ці ліміти. Наразі для ФОП 1 групи встановлено граничне значення доходу у розмірі 1 млн грн., для ФОП 2 групи — 5 млн грн., для ФОП 3 групи — 7 млн грн.

Також на ФОП накладаються обмеження на кількість найманих працівників. ФОП 1 групи не можуть використовувати найманих працівників взагалі, для 2 групи ця кількість не повинна перевищувати 10 осіб, для 3 групи обмеження на кількість працюючих не накладається.

Фізичні особи підприємці після реєстрації мають два варіанти податкових систем, які можуть застосовуватись до їх майна і прибутку, а саме якщо підприємець не подає заяву на перехід до спрощеної системи оподаткування, яка є одним з варіантів, то він автоматично залишається на іншому варіанті оподаткування, а саме на загальній системі. Такі підприємці відповідно до українського законодавства є платниками наступних податків: податок на доходи фізичних осіб у розмірі 18%, військового збору, який складає 1,5%, ці два податки нараховуються від суми чистого доходу, тобто загального доходу, зменшеного на суму виробничих витрат, та єдиного соціального внеску з ставкою 22%, але не менше і не більше зазначених у законодавстві сум. Ці податкові платежі не варто плутати з тими, що застосовуються щодо доходів фізичних осіб, тобто найманих робітників, які можуть бути зареєстровані, як трудовий ресурс, на підприємстві.

До останніх змін ЄСВ у розмірі 22% нараховувався тільки за ті місяці, коли підприємець отримував чистий дохід, але станом на 2019 рік, підприємці мають сплатити не менше, ніж мінімальний соціальний внесок навіть, якщо звітній квартал був не прибутковим або збитковим. Це викликало багато обурень з боку підприємців і призвело до зменшення реєстрацій нових ФОП. Але варто зазначити, що підприємець може включити у свої витрати сплачений єдиний соціальний внесок, тим самим зменшивши базу оподаткування для інших податків, які він має сплатити з чистого доходу.

Для третьої групи використовується процентна ставка, яка відрізняється в залежності від того чи зареєстрований підприємець як платник ПДВ. Існують підприємці, які намагаються уникнути оподаткування своєї діяльності через жорсткі міри з боку держави, і можуть тінзувати свої надходження. Тут вступає держава, яка прагне зменшити рівень підприємців, що йдуть у «тінь».

Оскільки вибір схеми оподаткування передбачає порівняльний аналіз різних варіантів оподаткування, які можуть бути застосовані малою фірмою, і виявлення кращого варіанту, доцільним є використання комплексних альтернативних моделей, що використовуються на мікрорівні і здатні відображати види податків, що входять в різні схеми оподаткування. Імітаційну динамічну модель E (Enterprise) було розроблено ще в 1973 році, її можна вважати класичним прикладом імітаційного інструментарію. Дана модель дозволяє в агрегованих показниках розрахувати траєкторію розвитку

підприємства за певний період часу. Модель розрахована для ряду задач планування на мікрорівні [5].

Модель спрощена, що зумовлює доцільність її використання для моделювання суб'єктів малого бізнесу, в тому числі ФОП третьої групи, через невелику кількість взаємозв'язків між змінними у таких економічних системах.

Зростання виробництва підприємства здійснюється за рахунок чистого прибутку після оподаткування, ці кошти надходять до фонду розвитку підприємства, де здійснюється їх перерозподіл для збільшення основних факторів, що задіяні у виробництві. Приймається, що підприємство є монопродуктовим (однорідним) та не змінює технології виробництва.

Модель Е з виробничою функцією заданою функцією типу Р.Стоуна (Леонт'євська функція), яка є кусково-лінійною функцією, можна записати наступною системою рівнянь:

$$\left\{ \begin{array}{l} P_t = \min \left\{ \frac{A_t}{a}, \frac{B_t}{b}, \frac{T_t}{\theta} \right\}, \\ C_t = (a + b + \theta + s) \cdot P_t, \\ M^0_t = \min(q \cdot P_t, Q_t) - C_t, \\ M^p_t = (1 - P) \cdot M^0_t \\ \Delta A_t = \xi_{1t} \cdot M^p_t, \\ \Delta B_t = \xi_{2t} \cdot M^p_t, \\ \Delta T_t = \xi_{3t} \cdot M^p_t, \\ \xi_{1t} + \xi_{2t} + \xi_{3t} \leq 1, \\ A_{t+1} = A_t + \Delta A_t, \\ B_{t+1} = B_t + \Delta B_t, \\ T_{t+1} = T_t + \Delta T_t, \end{array} \right.$$

де

- A_t, B_t, T_t – виробничі фактори (основний капітал, оборотні активи і трудовий капітал відповідно);
- a, b, θ – норми витрат відповідних факторів виробництва на одиницю випуску P_t ;
- C_t – загальна величина виробничих витрат;
- s – норма інших витрат на одиницю продукції;
- M^0_t – загальний прибуток підприємства;
- M^p_t – прибуток після оподаткування;
- q – ціна одиниці випуску;
- Q_t – попит на продукцію;
- P – загальна ставка податкових відрахувань (як частка);
- $\Delta A_t, \Delta B_t, \Delta T_t$ – розподіл прибутку за факторами;
- $\xi_{1t}, \xi_{2t}, \xi_{3t} \geq 0$ – відповідні частки прибутку, направлені на зростання виробничих факторів, які є керуючими параметрами, які задаються ЛПР.

Додаємо до даної моделі оптимізаційний блок для визначення керуючих змінних $\xi_{1t}, \xi_{2t}, \xi_{3t}$. З визначення мінімуму в співвідношенні, яке характеризує виробничу функцію Р. Стоуна, отримуємо:

$$\begin{cases} a \cdot P_t \leq A_t, \\ b \cdot P_t \leq B_t, \\ \theta \cdot P_t \leq T_t. \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a \cdot P_{t+1} \leq A_{t+1}, \\ b \cdot P_{t+1} \leq B_{t+1}, \\ \theta \cdot P_{t+1} \leq T_{t+1}. \end{cases}$$

Виконуємо перетворення далі та доповнюємо систему критерієм максимуму випуску продукції, отримуємо

$$\begin{cases} a \cdot P_{t+1} \leq A_t + \xi_{1t} \cdot M^p_t, \\ b \cdot P_{t+1} \leq B_t + \xi_{2t} \cdot M^p_t, \\ \theta \cdot P_{t+1} \leq T_t + \xi_{3t} \cdot M^p_t, \\ a \cdot P_{t+1} - \xi_{1t} \cdot M^p_t \leq A_t, \\ b \cdot P_{t+1} - \xi_{2t} \cdot M^p_t \leq B_t, \\ \theta \cdot P_{t+1} - \xi_{3t} \cdot M^p_t \leq T_t, \\ P_{t+1}, \xi_{1t}, \xi_{2t}, \xi_{3t} \geq 0, \\ \max \frac{1}{T} \sum_{t=1}^T P_t. \end{cases}$$

Пропонується розглянути 3 альтернативні схеми оподаткування ФОП з доходом до 7 млн. на рік, якого можна віднести до третьої групи ФОП, тоді маємо такі схеми оподаткування:

1 – загальна система оподаткування для ФОП з реєстрацією платника ПДВ

2.1 – спрощена система оподаткування без реєстрації платника ПДВ

2.2. – спрощена система оподаткування з реєстрацією платника ПДВ

- III група (з ПДВ) — 1039,06 грн/міс (мінімально можливе ЄСВ) + 3% від доходу + 20% ПДВ. У 2019 році — 918,06 грн.
- III група (без ПДВ) — 1039,06 грн/міс (мінімально можливе ЄСВ) + 5% від доходу для тих, хто не платить ПДВ.
- Загальна система оподаткування передбачає мінімум 1039,06 грн/міс, також стягуються 18% ПДФО, 1,5% військового збору та 20% ПДВ для платника ПДВ [6].

Введемо позначення:

- v – індекс податку:
 - 1 – податок на додану вартість;
 - 2 – єдиний соціальний внесок (ЄСВ);
 - 3 – військовий збір;
 - 4 – податок на доходи фізичних осіб (ПДФО);
 - 5 – єдиний податок на прибуток за схемою 2.1;
 - 6 – єдиний податок на прибуток за схемою 2.2;
- $S_v(t)$ – сума податку виду v ;

- h_v – ставка податку виду v ;
- $Pod_i(t)$ – загальна сума податку за схемою $i=\{1,2.1.2.2\}$.

Загальна система оподаткування (схема 1)

Загальна суму податкових нарахувань можна представити у вигляді

$$Pod_1(t) = \sum_{v=1}^4 S_v(t).$$

Розрахункову ставку ПДВ можна представити, як

$$\tilde{n} = \frac{h_1}{1 + h_1},$$

тоді сума сплати ПДВ буде розраховуватись як

$$S_1(t) = \tilde{n} (P(t) - G(t)) = \tilde{n} W(t),$$

де $P(t)$ – випуск продукції, $G(t)$ – це витрати на випуск продукції.

Мінімальна сума ЄСВ, яку мають сплачувати підприємці залежить від рівня мінімальної заробітної плати, яка у 2019 році складала 4173 грн., а у 2020 році — 4723 грн. Отже, у 2019 році ФОП 3 групи мали сплачувати за себе, щонайменше 918,06 грн. (у 2020 році — 1039,06 грн.). Для цього податку також є і верхня межа, тобто база нарахування не перевищує 15 мінімальних заробітних плат, тому отримуємо максимальний розмір податку у 2019 році — 13770,9 грн. (прибуток більше або рівний 62595 грн.), у 2020 році — 15585,9 грн. (прибуток більше або рівний 70485 грн.).

$$S_2(t) = h_2 \cdot T(t) + s_2^m,$$

де

- $T(t)$ – це розмір витрат на оплату праці;
- s_2^m – сума ЄСВ за «себе», яка буде залежати від розміру прибутку;

Отримуємо для квартального розрахунку, тобто за 3 місяці, $s_2^m = 2754,18$ (3117,18), при $M^0(t) - h_2 \cdot T(t) < 12519$ (14169); $s_2^m = 41312,7$ (46757,7), при $M^0(t) - h_2 \cdot T(t) > 187785$ (211455);

- $s_2^m = h_2 \cdot (M^0(t) - h_2 \cdot T(t))$, при 12519 (14169) $< M^0(t) - h_2 \cdot T(t) < 187785$ (211455);

де $M^0(t)$ – це дохід зменшений на розмір виробничих витрат.

ПДФО та військовий збір нараховується на загальній системі оподаткування на чистий дохід, тобто база оподаткування (дохід) зменшується на суму витрат, до яких по цій схемі відносяться: сума сплаченого ЄСВ, витрати на випуск продукції чи надання послуг, витрати на оплату податків (ЄСВ) та зарплати найманих робітників, якщо такі є.

$$S_4(t) + S_3(t) = (h_3 + h_4) \cdot (M^0(t) - h_2 \cdot T(t)).$$

Отримуємо таке рівняння, яке описує загальну суму нарахований податків для схеми 1

$$Pod_1(t) = h_2 \cdot T(t) + s_2^m + \tilde{n} W(t) + (h_3 + h_4) \cdot (M^0(t) - h_2 \cdot T(t)).$$

Спрощена система оподаткування без ПДВ (схема 2.1)

За цим варіантом об'єктом оподаткування є доходи, а не прибуток.

$$Pod_{2.1}(t) = S_2(t) + S_5(t).$$

ФОП на спрощеній системі оподаткування сплачують ЄСВ за себе не залежно від розміру доходу. Будемо вважати, що підприємець, якого ми аналізуємо бажає сплачувати як найменше податків, тому обирає сплачувати мінімально можливий розмір ЄСВ.

$$S_2(t) = h_2 \cdot T(t) + s_2^m,$$

де $T(t)$ – це розмір витрат на оплату праці, s_2^m – сума ЄСВ за «себе», що становить 2754,18 грн. (3117,18 грн.).

Єдиний податок сплачується як

$$S_5(t) = h_5 \cdot P(t).$$

Отримуємо таке рівняння, яке описує загальну суму нарахований податків для схеми 2.1.

$$Pod_{2.1}(t) = h_2 \cdot T(t) + s_2^m + h_5 \cdot P(t).$$

Спрощена система оподаткування з ПДВ (схема 2.2)

$$Pod_{2.2}(t) = S_1(t) + S_2(t) + S_6(t).$$

За цим варіантом об'єктом оподаткування також є дохід, тому отримуємо

$$S_1(t) = \tilde{n} (P(t) - G(t)) = \tilde{n} W(t),$$

ЄСВ для схеми 2.2 розраховується аналогічно до схеми 2.1

$$S_2(t) = h_2 \cdot T(t) + s_2^m,$$

де $T(t)$ – це розмір витрат на оплату праці, s_2^m – сума ЄСВ за «себе», що становить 2754,18 грн. (3117,18 грн.).

Єдиний податок сплачується як

$$S_6(t) = h_6 \cdot P(t).$$

Отримуємо таке рівняння, яке описує загальну суму нарахований податків для схеми 2.1.

$$Pod_{2.2}(t) = \tilde{n} W(t) + h_2 \cdot T(t) + s_2^m + h_6 \cdot P(t).$$

Всі рівняння отримані вище описують розмір податкового навантаження при виборі тієї чи іншої схеми оподаткування, і в сукупності складають податковий блок, який можна використовувати в подальшому імітаційному моделюванні.

Реалізація моделі на базі даних про обране ФОП третьої групи дало наступні результати динаміки розвитку ФОП. Основні показники представлені в таблицях 1 – 3.

Таблиця 1 – Динаміка основних показників діяльності ФОП на загальній системі оподаткування

	<i>Початкове значення</i>	<i>1-ий кв.</i>	<i>2-ий кв.</i>	<i>3-ий кв.</i>	<i>4-ий кв.</i>	<i>Темп приросту</i>
$P(t)$, грн.		1 615 370	1 685 016	1 714 865	1 734 764	107%
$Pod(t)$, грн.		234 323	244 886	249 413	252 431	108%
$M^p(t)$, грн.		24 176	28 313	30 086	31 268	129%
$A(t)$, шт.	8	8	8	8	8	100%
$B(t)$, грн.	846 900	850 000	870 000	890 000	910 000	107%
$T^q(t)$, люд.	6	6	7	7	7	117%

Таблиця 2 – Динаміка основних показників діяльності ФОП на спрощеній системі оподаткування без реєстрації платником ПДВ (схема 2.1)

	<i>Початкове значення</i>	<i>1-ий кв.</i>	<i>2-ий кв.</i>	<i>3-ий кв.</i>	<i>4-ий кв.</i>	<i>Темп приросту</i>
$P(t)$, грн.		1 615 370	1 754 663	1 814 360	1 814 360	112%
$Pod(t)$, грн.		122 973	139 058	147 906	152 466	124%
$M^p(t)$, грн.		135 526	148 841	152 593	148 033	109%
$A(t)$, шт.	8	8	8	8	8	100%
$B(t)$, грн.	846 900	930 000	1 000 000	1 100 000	1 200 000	129%
$T^q(t)$, люд.	6	7	8	9	9	129%

Таблиця 3 – Динаміка основних показників діяльності ФОП на спрощеній системі оподаткування з реєстрацією платником ПДВ (схема 2.2)

	<i>Початкове значення</i>	<i>1-ий кв.</i>	<i>2-ий кв.</i>	<i>3-ий кв.</i>	<i>4-ий кв.</i>	<i>Темп приросту</i>
$P(t)$, грн.		1 615 370	1 714 865	1 754 663	1 794 461	111%
$Pod(t)$, грн.		196 358	211 608	217 709	223 809	114%
$M^p(t)$, грн.		62 141	67 891	70 190	72 490	117%
$A(t)$, шт.	8	8	8	8	8	100%
$B(t)$, грн.	846 900	870 000	920 000	970 000	1 000 000	115%
$T^q(t)$, люд.	6	7	7	7	8	114%

Висновки. Отримані результати дають змогу сформулювати рекомендації щодо податкового менеджменту на підприємстві. За результатами моделі ФОП варто обрати спрощену схему оподаткування без реєстрації платника ПДВ. Була прийнята гіпотеза, що підприємство здатне змінювати систему оподаткування поквартально, хоча процес переходу може виявитись затяжним і болючим для підприємства.

Можна зробити висновок, що цю модель можна використовувати в області управління податковими відрахуваннями на підприємстві для якого існує декілька альтернативних можливостей оподаткування. Застосовувати як інструмент в прийнятті рішення, щодо керування фінансовими потоками на підприємстві з метою найбільшого економічного розвитку.

Модель може піддаватися змінам і модифікаціям з урахуванням специфіки діяльності досліджуваного ФОП та його схильністю до тінізації капіталу.

Література:

1. Alan J Auerbach and Laurence J Kotlikoff. *Dynamic Fiscal Policy*. Cambridge University Press Cambridge. 1987. Vol. 11. P. 13–65.
2. Алексеев А. А., Василик О. Д., Костіна Н. І. Фінансове прогнозування: методи та моделі. Київ: Знання, 1997. 183 с.
3. Гарасим П.М., Приймак С.В. Особливості обліку і звітності малих підприємств в контексті податкового законодавства України. *Вісник Волинського інституту економіки і менеджменту*. 2011. № 2. С. 87–93.
4. Офіційний веб-сайт Державної казначейської служби України. URL: <https://www.treasury.gov.ua/> (дата звернення 15.05.2020)
5. Багриновський К. А., Егорова Н.Е. Имитационные системы в народнохозяйственном планировании. Москва: Наука, 1980. 240 с.
6. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення 15.05.2020)